

ETA SIGMA PHI

61st Annual Latin Translation Contest (2011) Intermediate Latin

To be written as an examination, under supervision, within a maximum of two hours. No dictionary or other help is permitted. As an aid to scoring, please write in ink on every other line of the paper provided. The only identification on the contest paper should be the contestant's pen name.

Valerius Maximus (7.2.ext.1) on Socrates' views concerning the changeability of fortune.

Socrates, humanae sapientiae quasi quoddam terrestre oraculum, nihil ultra petendum a dis immortalibus arbitrabatur quam ut bona tribuerent, quia ii demum scirent quid uni cuique esset utile, nos autem plerumque id uotis expeteremus, quod non inpetrasse¹ melius foret: etenim densissimis tenebris inuoluta mortalium mens, in quam caecas preces tuas spargis²! diuitias adpetis, quae multis exitio fuerunt: honores concupiscis, qui conplures pessum dederunt³: regna tecum ipsa uoluis, quorum exitus saepe numero miserales cernuntur: splendidis coniugiis inicis manus; at haec ut aliquando inlustrant, ita nonnumquam funditus⁴ domos euertunt. desine igitur stulta futuris malorum tuorum causis quasi felicissimis rebus inhiare⁵ teque totam caelestium arbitrio permitte, quia qui tribuere bona ex facili solent, etiam eligere aptissime possunt. Idem expedita et conpendiaria uia⁶ eos ad gloriam peruenire dicebat, qui id agerent, ut, quales uideri uellent, tales etiam essent. qua quidem praedicatione aperte monebat ut homines ipsam potius uirtutem haurirent quam umbram eius consecrarentur.

¹ impetro, -are= accomplish, obtain

² spargo, -ere= sprinkle, hurl, scatter, spread

³ pessum do= ruin

⁴ funditus= from the bottom, from the foundation

⁵ inhio, -are= gape at

⁶ Expedita et conpendiaria uia= ablatives